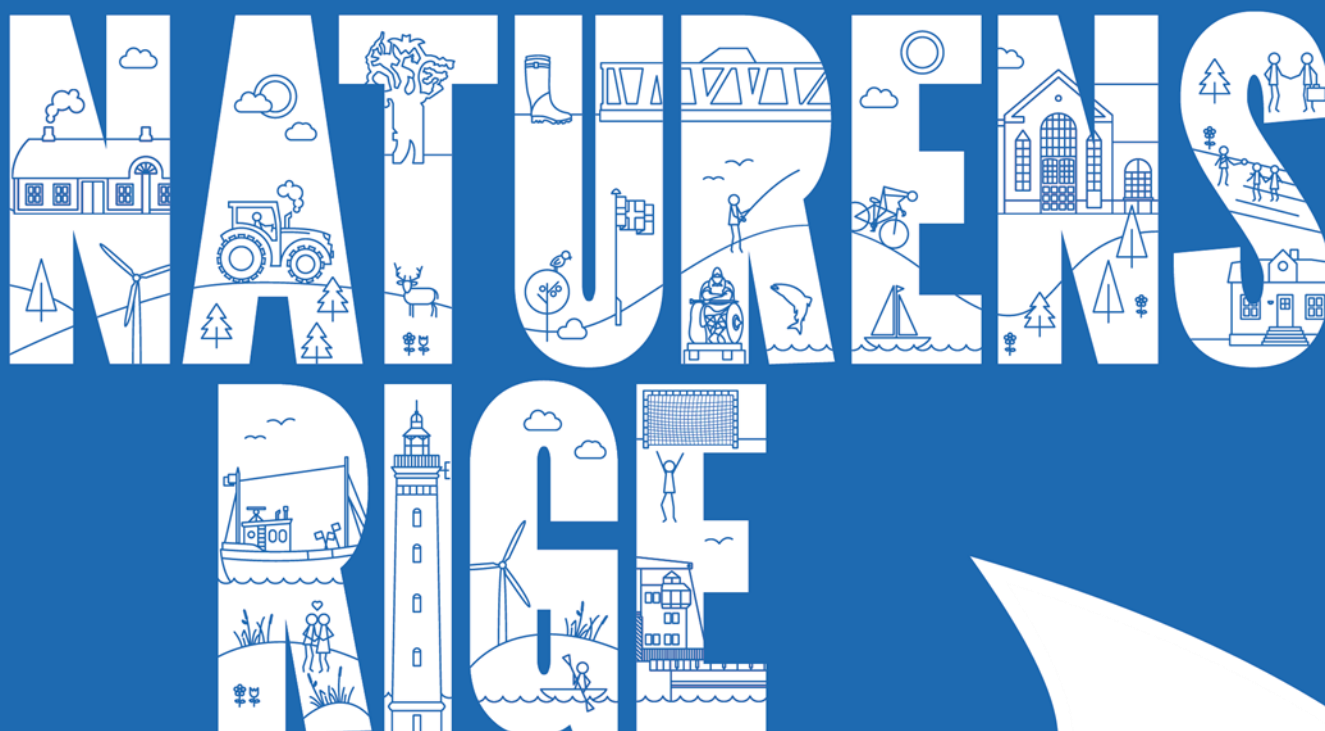

Værdier for samarbejdet med pårørende - Sundhed og Omsorg

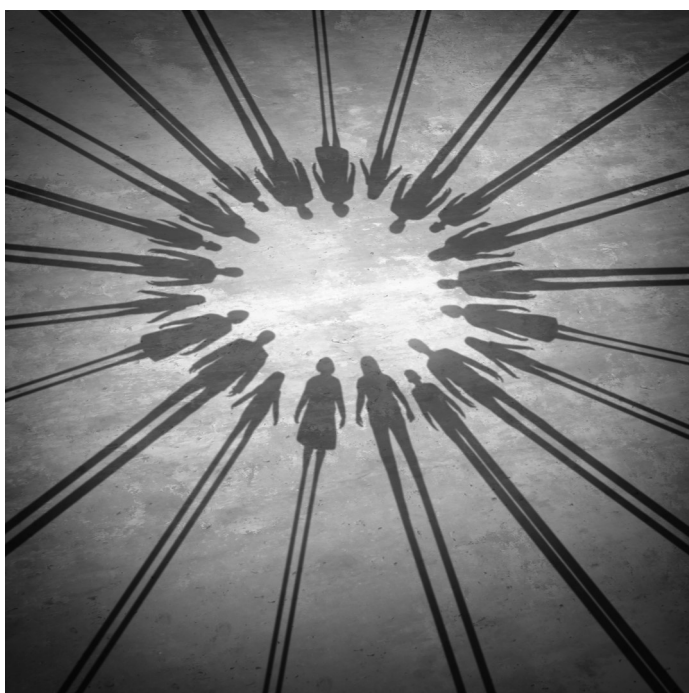

Indledning

Et godt socialt netværk kan både give støtte, omsorg og bidrage med praktisk hjælp i hverdagen. Derfor spiller pårørende ofte en betydningsfuld og uundværlig rolle i de fleste menneskers liv. Familie og nære personer er nemlig med til at forme vores liv, og er en del af vores identitet og historie. For de fleste mennesker, er det da også de tætte sociale relationer, der danner grobund for et godt liv i balance.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er de pårørende lokale helte, der styrker sammenholdet og gøre det trygt at bo her. Vi tror på, at de gode løsninger skabes i tæt samarbejde mellem kommunens ansatte, borgeren selv og dennes pårørende. Vi tror også på, at det gode samarbejde skabes i en anerkendende og tillidsfuld tilgang, hvor respekten for hinandens betydning er grundværdier. Endelige tror vi på, at det gode samarbejde skabes med udgangspunkt i et fælles ansvar – ansvar i eget liv og ansvar til at være noget for sine omgivelser.

Ringkøbing-Skjern Kommunes værdier for samarbejdet med de pårørende er udformet med det formål at skabe en fælles ramme for inddragelsen af pårørende. En inddragelse, der tager udgangspunkt i respekten for den enkelte borgers ret til selvbestemmelse. En inddragelse, der tager udgangspunkt i respekten for de pårørendes indsigt og viden om borgers livshistorie. Og en inddragelse, der tager udgangspunkt i respekten for de ansattes fagprofessionelle tilgang.

Hvem er de pårørende?

Det at være pårørende, er noget der angår de fleste af os. Men det er slet ikke sikkert, at vi opfatter os selv som pårørende. De fleste af os tænker bare, at vi er i familie med hinanden eller nære venner, og at vi blot hjælper vores ægtefælle, forældre, børn eller nære ven. Generelt må man sige, at ordet pårørende ofte først bruges, når der er noget galt - det vil sige, når man begynder at skulle hjælpe med noget ud over det sædvanlige. Ofte fordi den/dem man er pårørende til ikke længere selv kan. I Ringkøbing-Skjern Kommune definerer vi pårørende som *"de personer, som den enkelte borger er knyttet til med følelsesmæssige bånd, eksempelvis forældre, børn, kæreste, ægtefælle, ven eller nabo"*.

Borgeren i centrum

Det er borgeren der er omdrejningspunkt for samarbejdet med de pårørende. Inddragelse og samarbejde med pårørende sker derfor altid med udgangspunkt i borgerens ønsker og samtykke. Det er særligt i de situationer, hvor borgere med handicap eller sygdom, der gør det svært at udtrykke egne ønsker og behov, at pårørende og professionelle har et særligt ansvar for at tage udgangspunkt i borgerens individuelle behov.

Pårørende

Pårørende er både følelsesmæssigt og praktisk involveret i borgerens liv, og kan i kortere eller længere perioder opleve et stærkt pres i forhold til denne rolle. Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor fokus på at møde de pårørende med åbenhed og anerkendelse. De pårørende skal føle sig velkomne og medinddraget af kommunen - intet spørgsmål eller bekymring må være for lille at bringe op.

Professionelle

Kommunens medarbejdere og de pårørende har forskellige relationer til borgeren – og dermed roller. Medarbejderne er professionelle inden for deres område og har som overordnet opgave, i samarbejde med borgeren og de pårørende, at hjælpe og støtte med såvel praktiske- som sundhedsfaglige opgaver. Medarbejderne har derfor en fagprofessionel tilgang i modsætning til de pårørende, som ofte har en følelsesmæssig tilgang. Det er vigtigt at anerkende og respektere denne forskel. De forskellige relationer til borgeren gør det vigtigt at afstemme forventninger omkring, hvornår pårørende og professionelle på forskelligvis kan understøtte borgeren.

Værdier for samarbejdet med pårørende

Tre værdisætninger er centrale for det gode samarbejde mellem borgere, pårørende og medarbejdere i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Respekt og anerkendelse

Det er vigtigt at samarbejdet mellem borger, pårørende og personale bygger på respekt og anerkendelse af hinandens betydning og roller.

Tillid og ansvar

Det er et fælles ansvar for pårørende og personale at få etableret og vedligeholdt en gensidig tillid. Det skal være helt legitimt at få bekræftet sin tillid ved eksempelvis at spørge og få svar på, hvorfor personalet løser deres opgave på en bestemt måde.

Åbenhed

Det er synligt og tydeligt, hvilken hjælp og støtte borgeren kan forvente at modtage fra kommunen. Det er i orden at spørge, og vi lytter til hinanden. Derfor er det vigtigt, at alle parter er åbne i mødet med hinanden.

Borgerens ret til selvbestemmelse

Samarbejdet med de pårørende er underlagt lovgivningsmæssige bestemmelser om tavshedspligt. Tavshedspligten giver borgeren krav på fortrolighed fra medarbejdernes side og mulighed for at bestemme, om helbredsoplysninger må videregives. I forhold til samarbejdet med de pårørende betyder det, at det til enhver tid er borgeren, der afgør om - og i så fald hvordan - de pårørende skal inddrages.

Tavshedspligt

Reglerne om tavshedspligt er beskrevet i flere forskellige lovgivninger, eksempelvis i forvaltningslovens §27 og Sundhedslovens kapitel 9.

Borgerens ægtefælle, samlever, nære slægtninge og andre pårørende er i juridisk forstand "uvedkommende" i forhold til borgerens helbredsoplysninger m.v. Selvom det - især ved alvorlige og livstruende sygdomme - kan have stor betydning, at pårørende er bekendte med sygdomsforhold og indgår i behandlingsforløbet, skal borgeren give samtykke til, at pårørende får fortrolige oplysninger om borgeren. Sundhedspersonale må altså ikke give oplysninger om borgeres forhold til pårørende "under fire øjne", uden at borgeren får noget at vide om samtalen.

Værgemål og fuldmagt

Der er grundlag for at iværksætte en ansøgning om værgemål, hvis borgeren kommer i en situation, hvor evnen til at handle fornuftsmæssigt - eksempelvis på grund af sygdom eller ulykke - gør at borgeren har behov for, at andre træffer beslutninger på dennes vegne. Ofte er det pårørende, som søger om værgemål, og samtidig beskikkes som værge for borgeren. Det er Statsforvaltningen, der afgør om værgemålsansøgningen kan godkendes. Man kan læse mere om værgemål på Statsforvaltningens hjemmeside: www.statsforvaltningen.dk

En anden løsning end værgemål, kan gå via udarbejdelsen af en fuldmagt. At give en person fuldmagt betyder, at borgeren giver en anden person ret til at handle på sine vegne inden for et bestemt område. Den person, der gives fuldmagt, kaldes fuldmægtigen. Den fuldmægtige får ret til at træffe beslutninger og aftaler på borgerens vegne. Man kan læse mere om fuldmagter på Ældresagens hjemmeside: www.aeldresagen.dk

Hvem skal man kontakte i hvilke situationer...

I Ringkøbing-Skjern Kommune er det Myndighedsafdelingen, der varetager visitation til hjemmehjælp, sygepleje, hjælpemidler, ældreboliger, plejeboliger, genoptræning, mm. Myndighedsafdelingen visiterer ud fra kvalitetsstandarder og ud fra en individuel vurdering.

Herunder er givet en række eksempler på, i hvilke situationer man som borger eller pårørende kan kontakte Myndighedsafdelingen.

"Borgeren bor i eget hjem, men har behov for et daghjemstilbud på ét af kommunens aktivitetscentre"

Kontakt Myndighedsafdelingen og hør om muligheden for en tidsbegrænset dag-hjemsplads.

"Borgeren har behov for vedligeholdende træning eller genoptræning"

Kontakt Myndighedsafdelingen og hør om muligheden for træning eller genoptræning.

"Borgeren har svært ved at klare sig selv og har brug for hjælp og støtte derhjemme"

Kontakt Myndighedsafdelingen og hør om mulighederne for hjemmehjælp, hjælpemidler og/eller boligændringer.

"Borgeren kan ikke længere klare sig selv og har behov for at flytte til en bolig med personale"

Kontakt Myndighedsafdelingen og hør om muligheden for en plejebolig.

Myndighedsafdelingen kan kontaktes på hverdage i tidsrummet mellem 8-9 på telefon: 99 74 17 58

For pårørende findes der også en række tilbud og muligheder i forhold til hjælp og støtte. Herunder ses et udpluk af disse:

- **Pårørendegrupper til borgere med demens.** Kontakt demenskoordinatorerne på tlf. 99741529 eller 99742007 eller læs mere i denne pjece: <https://www.rksk.dk/Files/Files/Borger/Aeldre/Pårørendegrupper-demente-2016.pdf>
- **Beboer- og pårørenderåd på de enkelte plejehjem.** Kontakt lederen på det enkelte plejehjemmet.
- **Vågetjenesten:** Læs mere i denne pjece: <http://www.rksk.dk/Files/Files/Borger/Frivillig/Vaagepjece-2014.pdf>
- **Aflastningstjenesten:** Læs mere i denne pjece: <https://www.rksk.dk/Files/Files/Borger/Frivillig/Aflastningstjenesten%20RKS-2015.pdf>
- **Sorgstøtteguide.** Læs mere på denne hjemmeside: http://pavi.dk/sorgstoetteforside/sorgstoette_kopi_guide/sorgstoetteguide1.aspx
- **Frivillige organisationer i kommunen.** Læs mere på denne hjemmeside: www.rksk.dk/fsa-pjecer
- **Misbrugsafdelingen.** Læs mere om kommunes tilbud på misbrugsområdet: <http://www.sundhedscenter-vest.rksk.dk/behandling-af-afhaengighed/kontakt>

NATURENS RIGGE